

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

**Speciální školy pro žáky s více vadami, Arkadie, o. p. s.
U Nových lázní 1286/9**

Adresa: U Nových lázní 1286/9, 415 01 Teplice

Identifikátor školy: 600 023 737

Zřizovatel: Arkadie, společnost pro komplexní péči o zdravotně postižené

Školský úřad: Teplice, Masarykova 66, PSČ 415 01

Termín konání inspekce: 23. - 25. 11. 1999

Čj.	066 800/99-4031
Signatura	of5nt301

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Výuka se uskutečňuje ve dvou budovách od sebe značně vzdálených.

Na odloučeném pracovišti školy v Purkyňově ulici se vzdělává ve třech třídách celkem 26 žáků. Z nich podle vzdělávacího programu zvláštní školy 7 žáků a podle vzdělávacího programu pomocné školy 19 žáků. Ve třech odděleních školní družiny je zapsáno 25 žáků.

V hlavní budově školy v ulici U Nových lázní se vzdělává, rovněž ve třech třídách, 27 žáků. Z nich podle vzdělávacího programu zvláštní školy 10 žáků, a podle vzdělávacího programu pomocné školy 17 žáků. Ve dvou odděleních školního klubu je zapsáno 27 žáků.

V první, čtvrté, páté a šesté třídě se vzdělávají společně žáci zvláštní a pomocné školy, v druhé třídě se vyučují společně žáci dvou stupňů pomocné školy a ve třetí se společně vyučují žáci tři ročníků zvláštní školy.

Z 53 žáků této speciální školy má 47 diagnostikovanou kombinovanou vadu.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Během kontroly zhlédli inspektoři ČŠI 13 vyučovacích hodin ve všech třídách. V hodinách sledovali plánování, přípravu a podmínky výuky, organizaci, formy a metody výuky, motivaci, hodnocení a komunikaci mezi učitelem a žáky.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování (rozvržení učiva) je v souladu s požadavky vzdělávacích programů uvedených typů škol, tj. zvláštní školy čj. 22 980/97-22 a pomocné školy čj. 24 035/97-22. Kromě toho úzce souvisí s „Individuálními plány rozvoje žáka“ sestavenými týmem vyučujících, úzce spolupracujícím s rodiči. Kontinuita vzdělávání v jednotlivých předmětech u jednotlivých žáků je zajištěna.

Příprava hodin je bezpochyby pro vyučující velmi náročnou záležitostí. Učitelé se jí zhostili velmi dobře. Hodiny byly pečlivě a promyšleně připravené. Vynikajícím způsobem byly za pomoci asistentů připraveny hodiny v I., II., III. a V. třídě, velmi dobře připravené byly hodiny ve IV. a VI. třídě. Vyučující reagovali na složení třídy, schopnosti a chápání mentálně postižených žáků a jejich momentální zdravotní stav.

Personální podmínky se v porovnání se zjištěním při orientační inspekci, uskutečněné před dvěma roky, zlepšily. Kromě dvou hodin, které vyučovali vyučující s pedagogickou způsobilostí pro první stupeň, byly ostatní hodiny vyučovány vyučujícími s předepsanou pedagogickou a odbornou způsobilostí.

Materiální podmínky byly v účelně vybavených třídách, odborných pracovnách a hernách využívaných při výuce velmi dobré a vhodně doplňovaly speciální výuku. Kabinety ve škole nejsou zřízeny, proto je množství názorných pomůcek, obrazového materiálu, vhodné literatury využívané při výuce a různých druhů alternativních učebnic umístěno přímo ve třídách. Žáci disponují učebnicemi schválenými MŠMT a pracovními sešity. Některé pomůcky si vytváří vyučující sami. Pro výtvarnou a pracovní výchovu je škola vybavena množstvím materiálů různého druhu.

Psychohygienické podmínky výuky odpovídaly práci ve speciálních třídách. U žáků nižších ročníků probíhá výuka v blocích, kdy jednotlivé činnosti jsou propojovány a kombinovány dle aktuální situace ve třídách. Bloky předmětů i vyučovací hodiny žáků vyšších ročníků (zkrácené na 40 minut) jsou v souladu s vyhláškou MŠMT č. 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách.

Pitný režim zajišťuje škola všem žákům již od vzniku školy.

Světlé místnosti, přiměřeně temperované, udržované v čistotě, jsou vybavené v některých třídách starším, ale pečlivě udržovaným nábytkem, v některých třídách novými lavicemi, vždy odpovídajícími vzrůstu žáků. Žáci i pracovníci školy se podílí na vytváření esteticky příjemného pracovního prostředí.

Herny s koberci jsou v budově Purkyňovy ulice využívány pro učební, relaxační i oddechové činnosti. Drobným nedostatkem je fakt, že zřejmě ve snaze předvést co nejvíce, byla v některých třídách v hlavní budově opomenuta relaxace v hodinách. Přitom intenzita práce relaxaci a odpočinek vyžadovala. Lépe na tom byli žáci při pracovních aktivitách v keramické dílně.

Celkově hodnotí ČŠI úroveň plánování a přípravy výuky, personální a materiální podmínky v uvedených hodinách jako velmi dobré. Psychohygienu hodin je i přes některá upozornění celkově vynikající.

Český jazyk, čtení, psaní

Ve třech promyšlených hodinách, s jasně stanoveným cílem, jednotlivé činnosti na sebe navazovaly nebo se prolínaly. Veškerou činnost pedagogicky a odborně způsobilí vyučující operativně přizpůsobovali individuálním schopnostem a možnostem žáků. Společná práce probíhala formou krátkodobých soutěží s okamžitým vyhodnocením. Pozitivně motivovaní žáci byli aktivní a dle individuálních dispozic komunikovali s vyučujícím. V hospitovaných hodinách převažovala individuální činnost. Pro žáky byly připravené diferencované úkoly rozdílné obtížnosti. Během hodiny se často střídaly metody a formy práce, žáci pracovali s učebnicí, velkým množstvím pomůcek, kartiček a skládanek, psali do sešitů. Kladem byla relaxace, zařazení rytmických a hudebních prvků a dodržování hygieny při psaní.

Výuku českého jazyka lze hodnotit jako vynikající.

Prvouka, řečová výchova

Předměty vyučovali pedagogové s pedagogickou a odbornou způsobilostí. Výuka navazovala na dřívější výuku a umožňovala návaznost výuky. V obou předmětech byla organizována jako individuální. Kladem bylo účelné využití připravených materiálů a pomůcek a střídání pro žáky zajímavých vyučovacích metod a forem. Žáci spolupracovali a snažili se podávat co nejlepší výkony. Jejich řečový projev odpovídal postizení. Vzájemné pěkné vztahy mezi učiteli a žáky vytvářely dobrou pracovní atmosféru. Často zařazená relaxace, odpovídající stupni těžšího a těžkého postizení, hrála významnou roli navozující stav psychického i tělesného uvolnění.

Sledovanou výuku lze hodnotit jako vynikající.

Počty, matematika

Počty vyučuje v pomocné škole (PŠ) vyučující s pedagogickou způsobilostí. Sledované hodiny matematiky ve zvláštní škole (ZVŠ) vyučují pedagogicky a odborně způsobilí vyučující. Struktura hospitovaných hodin odpovídala výukovým cílům. Žáci řešili příklady z praktického života, pracovali u tabule, jeden žák se zbytky zraku počítal s textilními čísly, všichni počítali příklady z kartiček a procvičovali numeraci. Vyučující respektovali základní dispozice žáků a jejich potřebu činnosti. Vzhledem k tomu, že v jedné třídě chyběla motivace a byla opomenuta relaxace, žáci v závěru hodiny ztráceli pozornost, klesala aktivita a mírně vážla komunikace. I přes zmíněná negativa je hodina hodnocena jako velmi dobrá. Kladem hodnotíme pro jednotlivé žáky v sešitech předem připravenou diferencovanou práci a pro tělesně

postiženou dívku v PŠ např. i stanovení úkolů rozvíjející hmatové vnímání.

I přes některá uvedená opomenutí je výuka matematiky celkově hodnocena jako vynikající.

Pracovní a výtvarná výchova

Celkem proběhly hospitace ve čtyřech hodinách. Tři hodiny byly vyučovány pedagogicky a odborně způsobile, jedna hodina pouze pedagogicky způsobile.

Ve všech hospitovaných hodinách byl patrný individuální přístup k žákům, funkčně byli využiti a zaměstnání asistenti. Vhodně motivovaní žáci tvořili částečně samostatně, každý podle svých předpokladů. Vyučující radili, chválili a umožňovali žákům zažívat pocity úspěchu. Používané metody a formy práce respektovaly možnosti a schopnosti žáků. Žáci si vzájemně práce zhodnotili a vystavili ve třídě. Pracovní prostředí bylo pozitivní, bezpečnost práce byla zajištěna.

Výuka pracovní a výtvarné výchovy je hodnocena jako vynikající.

Hodnocení kvality vzdělávání

Výuka probíhá podle učebních dokumentů schválených MŠMT a podle týmově zpracovaných individuálních plánů rozvoje žáka. Časová dotace ve sledovaných předmětech je v souladu s učebním plánem. V podrobně zpracovaných individuálních plánech je upraven obsah po stránce kvantitativní a je zohledněno kombinované postižení žáků. Od poslední inspekce se zlepšila personální situace. Dva vyučující, kteří mají jen pedagogickou způsobilost, studují rozdílové studium. Ostatní jsou pedagogicky a odborně způsobilí. Materiální a psychohygienické podmínky jsou velmi dobré. Škola je vybavena velkým množstvím pomůcek, učebnicemi i pracovními sešity, disponuje vyhovujícími prostory. Aktivita a spolupráce žáků byly kladně využity ve všech hodinách a ovlivňovány vhodnou motivací a průběžným, převážně pozitivním hodnocením, které mělo povzbuzující charakter. Vyučující vytvářeli žákům prostor pro uplatnění samostatnosti a rozvíjení schopností.

Ve škole panuje příznivá pracovní atmosféra, komunikace je založena na vzájemné důvěře. Celkově hodnotí ČŠI kvalitu vyučování jako vynikající a pro žáky přínosnou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce školy (1995 – 2000), podporovaná zřizovatelem a projednaná s rodiči a pracovníky školy, se rozšířila. Kromě dosavadní nabídky, tj. vzdělávání žáků s mentálním defektem převážně v kombinaci s dalším postižením, je konečným cílem celého vzdělávacího procesu získání vědomostí, dovedností a návyků směřujících k budoucímu uplatnění. Tato skutečnost je umožněna existencí dalších aktivit Arkadie v oblasti pracovního uplatnění zdravotně postižených, které na základní vzdělávání navazují:

- Praktická škola (v letošním školním roce neotevřena)
- Denní stacionář ergoterapeutického charakteru
- Chráněné dílny
- Program podporovaného zaměstnání.

Plánování vychází z analýzy současného stavu. V zpracovaném ročním plánu školy pro školní

rok 1999/2000 a ve zpracovaných měsíčních plánech jsou stanovené úkoly, vymezená odpovědnost jednotlivých pracovníků, časové plnění a způsob kontroly. Někteří pracovníci se na plánování podíleli a po seznámení měli všichni možnost navrhnout úpravy. Součástí plánu práce školy je plán pedagogických rad, provozních porad, metodického sdružení, plán výchovného poradce, plán práce protidrogového koordinátora, plán metodické a kontrolní činnosti, plán hospitací a porad vedení školy.

Realizace koncepce školy a plánování je úspěšná, vynikající.

Organizování

Přesně vymezené kompetence pracovníků a delegované příslušné pravomoci jsou uvedené v organizačním řádu školy pro rok 1999 – 2000. Ředitel školy svolává pravidelné porady vedení. Pedagogické rady se konají pětkrát ročně, zápisy jsou podrobně zpracovány. Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy.

Informovanost pracovníků se uskutečňuje prostřednictvím měsíčních plánů, rodiče jsou informováni denně, v tzv. Spojovacím sešitu, rodiče žáků 4. – 6. třídy ještě v žákovských knížkách, dále při schůzkách rodičů a akcích pro rodiče a veřejnost. Úzká spolupráce školy s rodinou funguje velmi dobře, je základním předpokladem úspěšného výchovně vzdělávacího procesu. Škola a její aktivity jsou rodičům vždy otevřeny, rodiče jsou ve škole vždy vítáni. Všechna rozhodnutí o žácích jsou s rodiči konzultována, je hledána cesta ke společnému postupu ve prospěch dítěte.

Aktuální problémy se řeší ihned, protože zaměstnanci jsou ve vzájemném denním kontaktu i v denním kontaktu s rodiči při svážení žáků mikrobusem z bydliště a rozvážení po skončeném vyučování.

Organizace vyučování je v souladu s obecně závaznými právními předpisy.

Škola realizuje i zúčastňuje se akcí, kterými se s úspěchem prezentuje na veřejnosti. Je to každoroční Běh T. Foxe, účast na Zimní speciální olympiádě, na sportovním programu Pojezdu vozíčkářů, turistický výlet na Milešovku. aj. Divadelní soubor každý rok nacvičí a předvede vždy jiné divadelní představení na Festivalu zdravotně postižených v Praze v paláci Akropolis, zúčastňuje se mezinárodního hudebního festivalu zdravotně postižených dětí a mládeže. Pořádá Mikulášské besídky, pro veřejnost Vánoční trh a mnoho dalších aktivit. Zájmových činností se v hudebním a sportovním kroužku v rámci činnosti ŠD a ŠK zúčastňují všichni žáci.

Dokumentace školy je vedena na platných tiskopisech, v souladu s platnými právními normami. Osobní dokumentace žáků obsahuje všechny předepsané doklady potřebné k zařazení žáka do speciální školy. Ochrana osobních dat je zajištěna.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998 – 1999 má vynikající úroveň, poskytuje dostatek informací a slouží jako zdroj sebehodnocení.

Organizační uspořádání je velmi dobré, vyhovuje potřebám školy. Škola zapojuje své žáky do množství aktivit, integrační snahy i prezentace na veřejnosti jsou vynikající.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy využívá při vedení pracovníků demokratický styl, řízení je funkční, problémy se řeší neodkladně. Kritéria pro hodnocení pracovníků nejsou zpracována písemně. Z rozhovoru s pracovníky školy vyplynulo, že vědí o pravidelném hodnocení iniciativy (na této škole velmi dobrá) nad rámec pracovních povinností, zvyšování odbornosti a sebevzdělávání. Porada vedení rozhoduje o přidělení a výši mimotarifních složek platu.

Sebehodnocení je uskutečněno každoročně formou výroční zprávy.

Vzhledem k uskutečňovanému množství aktivit má vedení a motivování pracovníků velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Plán kontrol a hospitací je součástí plánu školy. Zápis výsledků je zpracován, rozbor hospitačních zpráv jsou uskutečňovány. Hospitace provádí ředitel školy i obě zástupkyně, frekvence je dostatečná.

Kontrolní mechanismy jsou velmi dobré.

V průběhu inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní nakládání s finančními prostředky.

Hodnocení kvality řízení

Koncepce školy a plánování je promyšlené, cíle se daří úspěšně plnit, funguje zpětná vazba. Organizační uspořádání školy i informační systémy jsou velmi dobré. Škola zapojuje své žáky do množství aktivit.

V oblasti personální struktury nastalo zlepšení. Dva pedagogové, zatím jen s pedagogickou způsobilostí, si rozšiřují odbornost. V oblasti kontroly výrazně převažují pozitiva.

Shrnutím důležitých hodnocení částí z oblasti řízení lze konstatovat, že Speciální škola pro žáky s více vadami, Arkadie, o. p. s. je řízena velmi dobře.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- ◆ povinná dokumentace školy, učební plány, vzdělávací programy, individuální plány rozvoje žáka
- ◆ pokladová inspekční dokumentace včetně rozvrhů hodin
- ◆ žákovská dokumentace: katalogové listy
- ◆ organizační řád a plán práce školy na školní rok 1999 – 2000
- ◆ plán kontrolní a hospitační činnosti
- ◆ výroční zpráva školy za školní rok 1998/1999
- ◆ hospitační záznamy a další dokumentace z oblasti řízení školy

ZÁVĚR

Posouzením sledované oblasti lze stanovit

zásadní pozitiva:

- kvalitní výchovně vzdělávací program a individuální plán rozvoje žáka
- soustavné využívání názorných pomůcek
- vysoká úroveň výchovně vzdělávacího procesu
- realizovaná koncepce
- příznivá atmosféra ve škole
- nabídka zájmové činnosti
- využívání finančních prostředků

Organizace výuky a střídání různých forem a metod, které zohledňují schopnosti a chápání žáků a jejich momentální zdravotní stav, v plné míře odpovídá potřebám žáků a požadavkům na jejich vzdělávání. Vyučující, asistenti i všichni pracovníci školy postupují

jednotně, důsledně a soustavně poskytují žákům individuální pomoc. Obtížná práce vyučujících ve třídách s více ročníky zvláštní školy nebo s více stupni pomocné školy je příkladná.

Škola úspěšně realizuje přípravu žáků pro praktický život, pro budoucí uplatnění. Integrovační snahy i prezentace na veřejnosti jsou vynikající,

Celkově hodnotí ČŠI činnost školy v oblasti kvality vzdělávání a v oblasti kvality řízení jako vynikající.

Přidělené finanční prostředky ze státního rozpočtu jsou využívány k realizaci výchovně vzdělávacího programu školy.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Milena Sýkorová	M. Sýkorová v. r.
Členové týmu	Mgr. Petr Salač	Salač Petr v. r.

V Ústí nad Labem dne 23. 12. 1999

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 28. 12. 1999

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Josef Hon	Josef Hon v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	18. 1.2000	066 55/2000-4031
Zřizovatel	18. 1.2000	066 54/2000-4031

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
17. 1. 2000	---	Připomínky nebyly vzneseny.